

Ny prästgård och sockenstuga uppföres

Då den under 1700-talets sista år uppförda prästgården på grund av bristande underhåll var i dåligt skick, framstod det alltmer som ett angeläget ärende för församlingen att antingen företa en grundlig reparation av densamma eller att också uppföra en ny prästgård. Nöddåren på 1860-talet hade lagt hämsko på all byggnadsverksamhet, ty sockenmännen hade haft all möda att genom olika hjälpåtgärder rädda församlingsborna från svält, lidande och direkt undergång. Några möjligheter att investera i byggnationer hade därför ej funnits. Uppförandet av den nya kyrkan på 1850-talet hade också tärt på resurserna.

Samma var förhållandet med den tidigare nämnda sockenstugan, som var alltför liten och underhand hade blivit rätt fallfärdig. Detta kan man anta, eftersom den år 1847 uppförda skolbyggnaden oftast togs i bruk för sammanträden. Det bör också påpekas, att folkmängden fyrdubblats under 70 år, varför större sammanträdeslokal behövdes. Därför sammankopplades de två byggnadsobjekten – prästgården och sockenstugan.

Efter att ha tagit ställning till olika alternativ fann sockenmännen det fördelaktigast att bygga ny prästgård och flytta den gamla till en plats i närheten av kyrkan och disponera den som sockenstuga.

Beslut härom fattades år 1869, varvid en särskild s. k. byggnadsdirektion med klockaren Jonas Grundström som ordförande valdes för de båda byggnadsprojekten. I november månad samma år beslöt församlingen om sättet och villkoren för virkets huggning och framforsling till prästgårdsbygget, liksom att forslingen av virket skulle ske medelst tur på bönderna inom församlingen, »likväl skall körningen av detta virke utgå efter skatt, men dagsverken för huggning skall utgå efter rök eller matlag». För huggningen och körningen anställdes torparen Johan Holmgren i Björna som förman med en dagspenning av en riksdaler 25 öre riksmünt. I september samma år hade församlingen även erhållit tillstånd att få hugga erforderligt virke på prästbordets skog till »karaktärshuggningen», som prästgården kallades förr.

Den 3 april 1870 fattades flera viktiga beslut, bl. a. att upptimringen av prästgården skulle organiseras på så sätt, att socknen indelades i 14 rotar och att varje rote skulle leja sin timmerkarl. Vidare skulle timringen ta sin början fjärde dag påsk år 1870, då alla rotar skulle ha sin timmerman på stället, och han skulle vara utrustad med erforderliga verktyg. Vid samma tillfälle åtog sig drängen Pehr Johansson i Långviken att vid prästgården kransåga c:a 20 sågtimmer till klovar om 2,5 tums tjocklek emot fyra riksdaler riksmünt per tolf.

Kostnaden kan belysas med ett utgiftsförslag för år 1873:

Målarfärg	30	riksdaler riksmünt
Papp, tapeter	200	» »
Dagspenning och kosthåll till målaren ..	96	» »
Tapetbårder	12	» »
Panel, rågmjöl (till klister) och nubb ..	15	» »
5.000 st. 4 tums spik	18:75	» »
2.000 st. 2½ tums spik	2	» »
Snickerier	44	» »
Tillsyn och oförutsedda utgifter	100	» »

Summa riksdaler riksmünt 517:75

Prästgården har troligen varit klar för inflyttning till julen år 1873 eller under våren år 1874, även om vissa inredningsarbeten i övre våningen utfördes så sent som år 1878.

Helt friktionsfritt gick väl inte prästgårdsbygget, eftersom 112 personer resterade för sammanlagt 361½ dagsverken. Dessa dagsverken å två riksdaler utdebiterades å 1875 års kommunalutskylder, så den försumlige fick i stället ut med kontanter. En del fullgjorde dock sina dagsverken vid byggandet av sockenstugan.

Den gamla prästgården revs i juli månad år 1874 och uppfördes som sockenstuga strax intill kyrkogården väster om landsvägen. Enligt byggnadsdirektionens utgiftsförslag år 1874 upptogs följande kostnader:

Forsling av gamla prästgårdsbyggningen till anvisad plats	110:-	kronor
Uppsättning av densamma	240:-	»

Takstickor jämte frakter	60:-	kronor
Förman	30:-	»
12.000 takspik	17:-	»
8.000 bränt tegel	480:-	»
Uppsättning av 5 murar jämte murbruk	160:-	»
Mursmide	20:-	»
Tillsyn och oförutsedda utgifter	150:-	»

S:a kronor 1.267:-

Här inträffade det, att ett antal personer gjort för många dagsverken och fick likvid därför. Uppförande och inredning tog ett par år, och så sent som år 1877 uppsattes murar och kakelugn.

Därmed hade socknen fått en för den tiden acceptabel sockenstuga. Den användes de sista årtiondena även som bostad för några familjer, och när den tjänat ut, revs den omkring år 1915.

Man kan spekulera var den första prästgården stod. Med största sannolikhet måste detta ha varit alldeles i närheten av den plats, där den nya prästgården uppfördes. I den gamla bodde prästfamiljen, medan den nya bostaden byggdes. Den har f. ö. helt nyligen reparerats och ombyggt till församlingshem på övre våningen och till bostad i nedre våningen. En fin gammal byggnad med 100 år på nacken!

Med de två byggnadsprojekten färdiga under 1870-talet hade församlingen av egen kraft utan att göra sig skuldsatt gjort betydande insatser. En bidragande orsak härtill var, att både 1870- och 1880-talen var goda decennier ur försörjningssynpunkt.